

have ikke tiltraadt det fra Socialdemokratiets Side, skønt vi naturlig ikke kunne andet end nære Sympati for det og agte ogsaa ved Afstemningen at stemme derfor. Men vi kunde have ønsket, at Forslaget havde været lidt bedre. Der er navnlig det, at man ved jo ikke, om disse Lærerenker faa Forhøjelse af deres Pension eller ej. Det afhænger af Myndigheder, som vi ikke raade over, nemlig Skoleraadene. Give de 25 Øre til Forhøjelsen af Enkernes Pension, skal Staten ganske vist lægge 75 Øre til. Men det ere vi ikke raadige over. Jeg vil dog haabe, at samtlige Skoleraad Landet over ville tage denne Opfordring til Følge, saa at Lærerenkerne kunne faa lidt bedre Kaar end nu. Der kunde sikkert have været Grund til ogsaa at tage Lærerne med, naar man kender det uhyre Antal af Lærere og Lærerinder, hvis Pension er under 400 Kr.

Jeg skal til Slut gøre nogle Bemærkninger om selve Forslaget, inden det forlader dette Ting. Det medfører en Merudgift for Staten af over 1,400,000 Kr., og paa Spørgsmaalet, om det vil blive til Gavn for Folkeskolen, mener jeg, man ubetinget maa svare Ja. Naar Lærernes økonomiske Stilling bliver bedre end hidtil, kan man vente, at de ville arbejde med større Lyst og Tilfredshed, og at de kunne ofre mere af deres Tid og Kraft i Skolens Tjeneste end tidligere, hvor Lærerne have været tvungne til at søge Ekstraarbejde og Ekstrafortjeneste, hvad der naturligvis kun kunde svække deres Arbejdskraft og deres Interesse for det, der skulde være deres Hovedgerning. Paa den Maade vil Loven komme til at virke som en Forbedring til Gavn for den danske Folkeskole. Men ellers er det underligt, at vi i dette Land ikke kunne naa til en virkelig Reform af vor Folkeskole. Loven af 1899 var væsentlig en Lønningslov, hvori der dog blev indført nogle Forbedringer, som kom Folkeskolen direkte til gode. Men denne er kun en Lønningslov, der kun indirekte kan komme Skolen til gode. At naa frem til en direkte Skolelov synes at være forfærdelig trangt.

Jeg tror at turde udtale, at ingen saa stærkt og ivrigt har arbejdet for at faa gennemført en Skolelov som Socialdemokratiet. Og det er i Grunden underligt, at det netop er os, der gøre det, naar man ser hen til, hvad vore Modstandere sige om os. De fortælle nemlig, at Socialdemokratiet trives bedst, hvor Uvidenheden gror tykkest; vi trives bedst i Mørket, vi vinde lettest Tilhængere, hvor der er en uvidende

og sløv Befolkning. Hvis det var sandt, vilde altsaa Oplysning være den rene Gift for Socialdemokratiet. Og da de Herrer ikke have noget inderligere Ønske end at udrydde Socialdemokratiet, siger jeg: Giv os saa den Gift, skøn den op i fuldt Maal, og vi skulle tømme Bægeret. Men Sagen er den, at de Herrer ikke selv tro, hvad de sige. Det stik modsatte er Tilfældet. Hvor Uvidenheden gror tykt, have vi Socialdemokrater vanskeligst ved at trænge igennem, ja, det er os næsten umuligt. Men hvor der findes en stor og oplyst Arbejderstand, vinde vi lettest frem, der have vi vore Kærnetropper. Derfor er det saare naturligt, at vi Socialdemokrater søge at faa en virkelig Skolereform. Vi have Gang paa Gang draget Sagen frem. Vi have stillet Forslag her, men de ere stemte ned.

Nu give vi altsaa en Lønningslov, som bringer betydelig forøgede Udgifter til Skolen, men en virkelig Skolereform, der kunde trænge ind i Skolestuen og blive til Gavn for Børnene, ere vi ikke naaede til endnu. De Herrer, som nu have Magten, maa ogsaa bære Ansvar for, at en saadan Reform ikke naar frem. Som jeg forlængst har paavist, ere vi endnu ikke naaede saa vidt, at vi have gennemført de Skoletanker, der ere nedlagte i Frederik den Sjettes gamle Skolelov af 1814. Det er de Herrer, der maa bære Ansvar for, de have jo Magten til at fremme den, hvis de ville. Men naturligvis, Trangen til en Skolereform findes væsentlig blandt den fattigere Del af Befolkningen. Den velstillede Befolkning kan altid sørge for sine Børns Undervisning. Vor Gaardmandsklasse kan sørge for sine Børns Undervisning, selv om de i Skoletiden lade dem gaa i Folkeskolen, ved bagefter at give dem en Undervisning, der supplerer, hvad Folkeskolen har lært dem. Men det kan den fattige Del af Befolkningen kun meget vanskeligt gøre. Derfor siger jeg, at naar vi Socialdemokrater nu stemme for denne Lov, gøre vi det med den Motivering, at samtidig med, at Statens Udgifter stærkt forøges til Fordel for Lønningerne til Lærere, kræve vi, at der snarest mulig tages fat paa Arbejdet for en virkelig Reform af vor Folkeskole.

Jensen-Sønderup: Det ærede Medlem, der nu satte sig, fremdrog en Udtalelse af mig ved dette Lovforslags anden Behandling paa den Maade, at han lagde ind i den en Anskuelse, som jeg ikke vil vedkende mig, og som mine Ord heller